

Робоча програма навчальної дисципліни Соціальна робота в територіальній громаді складена відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення», спеціальності 232 Соціальне забезпечення, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 12 від «2» вересня 2024 р.).

Розробник: **Гнатчук Оксана Степанівна**, кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та культурології

Викладач: **Гнатчук Оксана Степанівна**, кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та культурології

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри філософії та культурології

Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Завідувач кафедри філософії та культурології

(підпис)

Ольга РУПТАШ

Схвалено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Голова методичної ради філологічного факультету

(підпис)

Алла АНТОФІЙЧУК

1. Мета навчальної дисципліни «Соціальна робота в територіальній громаді» – Реалізація численних соціальних проектів та громадських ініціатив на локальному рівні є свідченням того, що одним із головних напрямів соціальної діяльності стає соціальна робота у громаді – один із трьох основних методів соціальної діяльності, крім індивідуальної та групової.

Робота у громаді – це діяльність спільноти заради визначення і вирішення своїх проблем, покращення рівня свого життя. Для такої діяльності нам необхідні висококваліфіковані кадри, які б володіли необхідними вміннями і технологіями активізації і організації громади.

2. Результати навчання:

Результати навчання

Завданнями даної навчальної дисципліни є:

знати:

- сучасні підходи до трактування поняття «громада»;
- зарубіжний досвід соціальної роботи в громаді;
- правові засади соціальної роботи в громаді;
- концепції та моделі соціальної роботи в громаді;
- особливості її ресурсного забезпечення;
- організацію соціальної взаємодії в громаді;

та оволодіють вміннями:

- складати карту громади;
- добирати інструментарій для визначення проблемно-потребового поля членів громади;
- організувати ініціативні групи в громаді;
- визначати необхідні соціальні послуги для членів громади;
- розробляти соціальні проекти та здійснювати їх моніторинг та оцінку;
- використовувати різні форми партнерства у межах громади.

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 4. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності</p> <p>ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 13. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 14. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК 15. Визначеність і наполегливість щодо поставлених</p>
--	--

	<p>завдань і взятих обов'язків. ЗК 16. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК1. Здатність аналізувати суспільні процеси пов'язані з соціальним розвитком держави. ФК 2. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення. ФК 3. Здатність консультувати з питань соціального забезпечення різним групам населення, що опинилися у складних життєвих обставинах. ФК 4. Здатність використовувати адміністративно-правові механізми призначення та контролю в системі соціального захисту населення. ФК 11. Здатність оцінювання якості соціальних послуг. ФК 12. Здатність до організації та управління процесами в соціальному забезпеченні. ФК 14. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері. ФК 15. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів з соціальної допомоги для виконання завдань професійної діяльності.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН2. Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення. ПРН 3. Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження. ПРН 7. Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення. ПРН 8. Застосовувати засоби соціально-правової політики в сфері соціального захисту, базові знання з юриспруденції та законодавства України в галузі соціального забезпечення. ПРН 9. Виявляти готовність до взаємодії з колегами по роботі, приймати управлінські рішення в організації роботи виконавців. ПРН 10. Визначати умови соціально-економічної підтримки різних категорій населення. ПРН 11. Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення. ПРН 12. Аналізувати ефективність соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах компетентності. ПРН 13. Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення. ПРН 14. Визначати зміст співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення. ПРН 15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки. ПРН 16. Застосовувати нормативно-правову базу в захисті соціальних груп населення ПРН 17. Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні.</p>

--	--

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4-й	8	3	90	11	-	22	-	-	-	іспит
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		лекц.	практ./семін.	лаб	інд	с.р.		лекц.	практ./семін.	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Теми навчальних занять														
Тема 1. Громада як осередок соціальної роботи. 1. Поняття громади (общини, спільноти). 2. Типи громад. 3. Межі та функції громади. 4. Структура громади: формальні та неформальні характеристики. 5. Робота в громаді: український контекст.	10	1	2			6								

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<p>Тема 2. Правові основи соціальної роботи в громаді. 1. Роль громади у реформуванні системи надання соціальних послуг. 2. Аналіз нормативно-правових актів, прийнятих з 2000 по даний час. 3. Аналіз нормативно-правової бази розвитку соціальної роботи в ОТГ на сучасному етапі.</p>	25	1	2			19						
<p>Тема 3. Ретроспективний огляд соціальної роботи в громаді. 1. Історичний контекст соціальної роботи 2. Вплив історичних подій та соціокультурних змін на соціальну роботу. 3. Вплив громадської політики на розвиток соціальної роботи. 4: Професійний розвиток соціальних працівників</p>	20	1	2			16						
<p>Тема 4. Громадянське суспільство як</p>	25	1	2			17						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<p>фактор забезпечення життєдіяльності соціальної сфери.</p> <p>1.Громадянське суспільство як ключовий актор у сфері соціального розвитку.</p> <p>2.Вплив громадянського суспільства на формування та розвиток соціальної політики.</p> <p>3.Роль та Функції громадянського суспільства у забезпеченні якості та доступності соціальних послуг.</p> <p>4.Приклади успішних ініціатив громадянського суспільства.</p> <p>Виклики та перспективи.</p>												
<p>Тема 5. Ресурсне забезпечення та роль партнерства в організації соціальної роботи на рівні громади</p> <p>1.Тлумачення поняття «ресурси».</p> <p>2.Ресурсне забезпечення соціальної роботи в громаді.</p> <p>3.Класифікація ресурсів, види.</p> <p>4.Гранти як різновид зовнішніх</p>	20	1	2			16						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
умови утворення громадських рад. 3. Історія виникнення громадських рад в Україні. 4. Громадські ради при НАЗК. 5. Діяльність громадських рад у світі.												
<i>Усього годин</i>	<i>120</i>	<i>11</i>	<i>22</i>			<i>90</i>	<i>120</i>					

3.3. Тематика практичних занять

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
Тема 1	<p>Громада як осередок соціальної роботи. <i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -вивчення специфіки та потреб конкретної громади, включаючи демографічні характеристики, економічний статус, соціокультурні особливості тощо. -створити проєкт соціальної роботи, який відповідає потребам та викликам громади. -провести спільні проєкти або співпрацю з неприбутковими організаціями в межах громади. -організувати та взяти участь у громадських заходах, спрямованих на зміцнення спільності та громадянського суспільства. -провести соціальну роботу з особами, які перебувають у вразливому стані, такими як діти, лди з інвалідністю тощо. -розвивати навички комунікації для спілкування з різними соціальними групами та забезпечення взаєморозуміння. 	3	
Тема 2	<p>Правові основи соціальної роботи в громаді <i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -опрацювати закони та нормативні акти, які регулюють соціальну роботу в країні або регіоні. -допомогати клієнтам у вирішенні їхніх правових питань, включаючи заповнення документів та надання консультацій. -проаналізувати вплив правових норм на практику соціальної роботи та розробку рекомендацій. -дотримуватися етичних норм та професійних стандартів у сфері соціальної роботи. 	2	1

Тема 3	<p>Ретроспективний огляд соціальної роботи в громаді. <i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -провести аналіз та огляд історичного коріння та розвитку соціальної роботи в громадах. -скласти таблицю хронології ключових подій, які вплинули на розвиток соціальної роботи у конкретній громаді або регіоні. -вивчити та скласти конспект еволюції соціальної політики та її впливу на роботу соціальних працівників. -дослідити життя та внесок важливих постатей у розвиток соціальної роботи; написати доповіді, презентації. -здійснити порівняльний аналіз різних періодів розвитку соціальної роботи: Порівняти практики соціальної роботи в різні історичні періоди та визначити зміни та тенденції. 	2	1
Тема 4	<p>Громадянське суспільство як фактор забезпечення життєдіяльності соціальної сфери <i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -проаналізувати роль та функції громадських організацій у забезпеченні соціальної справедливості та розвитку соціальної сфери. -долучитися до активної участі у громадських ініціативах та проектах. -проаналізувати історії та досягнення громадського руху у сфері соціального захисту в різних країнах та контекстах.. -взяти участь у громадських структурах, що мають вплив на соціальну сферу. -ознайомитись із розробкою навичок комунікації та взаємодії з громадськістю для сприяння розумінню та підтримці соціальних ініціатив. -проаналізувати вплив громадських організацій на забезпечення життєдіяльності соціальної сфери та розвиток громад (скласти SWAT-аналіз). 	2	1
Тема 5	<p>Ресурсне забезпечення та роль партнерства в організації соціальної роботи на рівні громади <i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -вивчити та оцінити наявні ресурси у громаді, включаючи фінансові, людські, матеріальні та інші види ресурсів. (складіть таблицю) -взяти участь у взаємодії з органами місцевого самоврядування для отримання підтримки та ресурсів для проектів соціальної роботи. -на прикладі довільно обраної соціальної організації відстежити та оцінити використання ресурсів у процесі надання соціальних послуг. (складення презентації) 	2	
Тема 6	<p>Форми соціальної роботи з населенням в громадах <i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -спробуйте провести соціальне обстеження вибраних громадян (це 	2	

	<p>можуть бути одногрупники) з метою виявлення їхніх потреб та проблем (складіть звіт).</p> <p>-розробіть власний індивідуальний план підтримки для клієнтів на основі результатів соціального обстеження.</p> <p>-організуйте тренінг для підтримки та навчання клієнтів.</p> <p>-проведіть кейс-менеджмент для ефективного вирішення проблем та планування дій з клієнтами.</p> <p>-проведіть збір та аналіз даних для визначення ефективності соціальної роботи та корекції стратегій, використовуючи соціологічні методи.</p>		
Тема 7	<p>Моделі діяльності соціальних працівників у громаді</p> <p>Завдання:</p> <p>-проведіть інтерв'ю з особами, які потребують соціальної підтримки.</p> <p>- розробіть індивідуальні плани дій для клієнтів на основі їхніх потреб та цілей.</p> <p>-проведіть спостереження та дайте оцінку прогресу клієнтів у досягненні їхніх цілей.</p> <p>-опрацюйте навички ефективної комунікації з клієнтами та іншими учасниками процесу.</p>	2	
Тема 8	<p>Стратегії і тактики діяльності соціальних працівників в територіальній громаді</p> <p>Завдання:</p> <p>-проведіть аналіз потреб і проблем громади, визначіть пріоритетні напрямки діяльності (складіть таблицю).</p> <p>-розробіть соціальний план дій для громади на основі виявлених потреб (оформіть у вигляді презентації).</p> <p>-опишіть метод кейс-менеджмент і індивідуальний підхід:</p> <p>-розробіть план соціальної кампанії та освітніх заходів для громади (оформіть доповідь)</p> <p>-підготуйте звіт із здійсненої роботи та взаємодії з громадою у справах громадського контролю (напишіть есе або доповідь).</p>	2	
Тема 9	<p>Розробка і впровадження соціальних проектів на локальному рівні.</p> <p>Завдання:</p> <p>-проведіть аналіз потреб і проблем локальної громади для визначення теми проекту.</p> <p>-створіть детальний план проекту, включаючи його цілі, завдання, бюджет, графік, а також стратегії виконання (Оформіть у вигляді презентації).</p> <p>-проведіть презентацію проекту перед громадськістю (студентами групи).</p> <p>-опануйте навички ефективної комунікації з усіма учасниками проекту, продемонструйте їх на практиці.</p>	2	

Тема 10	<p>Громадські ради як механізм участі у формуванні владних рішень.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> -дослідіть та проаналізуйте діяльність і структуру існуючих громадських рад на різних рівнях (локальний, регіональний, національний). -візьміть участь у роботі громадської ради або у супроводі їхньої роботи для збільшення участі в процесах прийняття рішень. -проаналізуйте публічні політики та ініціативи на предмет їхньої відкритості до громадського обговорення (напишіть есе, реферат, доповідь). -розробіть рекомендації для влади на основі аналізу та обговорення питань, які стосуються громадських інтересів (оформіть у вигляді презентації). 	3	
---------	---	---	--

3.4. Самостійна робота здобувачів (ІНДЗ)

Самостійна робота студентів з дисципліни «Соціальна робота в територіальній громаді» спрямована на засвоєння, узагальнення і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури та інформаційних ресурсів, підготовку до практичних занять, підготовку питань, які виносились на самостійне вивчення, створення презентацій завдань до відповідних тем дисципліни.

№	Назва теми (форма контролю)	Кількість балів
Тема 1	<p>Громада як осередок соціальної роботи.</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль і значення громади в системі соціальної роботи: 2. Моделі та підходи до організації соціальної роботи в громаді. 3. Співпраця між громадою та соціальними працівниками: успішні практики та виклики. 4. Соціальна робота з громадою в умовах кризи або надзвичайних ситуацій. 5. Вплив громадської участі на формування соціальних політик у громадах <p><i>Робота над практичними завданнями до теми</i></p>	до 5 балів
Тема 2	<p>Правові основи соціальної роботи в громаді</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правові аспекти соціальної роботи: основні принципи та поняття." 2. Законодавство України щодо соціальної роботи: аналіз основних нормативних актів. 3. Права та обов'язки соціальних працівників в Україні. 4. Правове регулювання соціальної підтримки учасників бойових дій. 5. Забезпечення прав людей з інвалідністю в соціальній роботі. 6. Правове забезпечення соціальних послуг у громаді. 7. Міжнародні конвенції та угоди в контексті прав людини в соціальній роботі. 8. Соціальний захист вимушених переселенців: правовий аспект. <p><i>Робота над практичними завданнями до теми</i></p>	до 5 балів
Тема 3	<p>Ретроспективний огляд соціальної роботи в громаді.</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи розвитку соціальної роботи в громаді: від початків до сучасності. 	до 5 балів

	<p>2.Вплив громадських рухів та реформ на розвиток соціальної роботи в громадах.</p> <p>3.Соціальна робота в громадах в різних країнах: порівняльний аналіз історичних аспектів.</p> <p>4.Зміна підходів та парадигм у соціальній роботі в громаді: від благодійності до емповерменту.</p> <p>5.Ролі та завдання соціального працівника в громаді в ретроспективному контексті.</p> <p><i>Робота над практичними завдання до теми</i></p>	
Тема 4	<p>Громадянське суспільство як фактор забезпечення життєдіяльності соціальної сфери</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p>1.Громадянське суспільство: поняття, структура та роль в сучасному суспільстві.</p> <p>2.Вплив громадянського суспільства на формування соціальної політики держави.</p> <p>3.Організації громадянського суспільства як активні учасники у соціальній сфері.</p> <p>4.Роль неприбуткових організацій у забезпеченні соціальних послуг та підтримки уразливих категорій населення.</p> <p>5.Громадська участь у процесах управління соціальними програмами та проектами.</p> <p><i>Робота над практичними завдання до теми</i></p>	до 5 балів
Тема 5	<p>Ресурсне забезпечення та роль партнерства в організації соціальної роботи на рівні громади</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p>1.Роль та значення ресурсів у соціальній роботі на рівні громади.</p> <p>2.Механізми забезпечення фінансових ресурсів для соціальних програм та проектів в громаді.</p> <p>3.Партнерство між громадським сектором, державою та бізнесом у соціальній роботі.</p> <p>4.Роль волонтерів та громадських організацій у забезпеченні ресурсів для громадських проектів.</p> <p>5.Міжнародні джерела фінансування для соціальних програм в громаді."</p> <p>6.Роль місцевих органів влади у забезпеченні ресурсів для соціальної роботи.</p> <p>7.Виклики та перспективи ресурсного забезпечення соціальної роботи на рівні громади.</p> <p><i>Робота над практичними завдання до теми</i></p>	до 5 балів
Тема 6	<p>Форми соціальної роботи з населенням в громадах</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p>1.Соціальна робота з дітьми та молоддю в громадах: основні підходи та практики.</p> <p>2.Соціальна робота з сім'ями в громадах: підтримка та реабілітація.</p> <p>3.Соціальна робота з вразливими групами населення в громадах: основні завдання та форми діяльності.</p> <p>4.Соціальна робота з літнім населенням: підтримка та допомога у громадах.</p> <p>5.Соціальна робота з особами з інвалідністю: форми реабілітації та інклюзії в громадах.</p>	до 5 балів

	<p>6.Соціальна робота у сфері освіти в громадах: інклюзивна освіта та підтримка дітей з особливими потребами.</p> <p>7.Соціальна робота з біженцями та переселенцями в громадах: інтеграція та підтримка.</p> <p><i>1Робота над практичними завдання до теми</i></p>	
Тема 7	<p>Моделі діяльності соціальних працівників у громаді <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p>1.Традиційні моделі соціальної роботи: аналіз і порівняння.</p> <p>2.Системний підхід до соціальної роботи: модель та методи.</p> <p>3.Екологічна модель соціальної роботи: збереження навколишнього середовища та соціального благополуччя.</p> <p>4.Модель сімейно-центрованої соціальної роботи: підтримка сімейних відносин та функцій.</p> <p>5.Соціальна робота в умовах криз та надзвичайних ситуацій: модель кризової інтервенції."</p> <p>6.Соціальна робота у сфері психічного здоров'я: модель інклюзивної підтримки."</p> <p>7.Етичні аспекти та професійні стандарти в діяльності соціальних працівників: вплив на моделі роботи.</p> <p><i>Робота над практичними завдання до теми</i></p>	
Тема 8	<p>Стратегії і тактики діяльності соціальних працівників в територіальній громаді <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p>1.Роль та функції соціального працівника в територіальній громаді: аналіз та порівняння.</p> <p>2.Стратегії взаємодії соціального працівника з іншими професіоналами в громаді.</p> <p>3.Тактики роботи соціального працівника з вразливими групами населення в територіальній громаді.</p> <p>4.Використання технологій у діяльності соціальних працівників: переваги та виклики.</p> <p>5.Стратегії реабілітації та інклюзії осіб з інвалідністю в громаді: підходи соціальних працівників.</p> <p>6.Виклики та перспективи в організації соціальної роботи в територіальній громаді.</p> <p><i>Робота над практичними завдання до теми</i></p>	
Тема 9	<p>Розробка і впровадження соціальних проектів на локальному рівні. <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p>1.Процес розробки соціального проекту: кроки та етапи.</p> <p>2.Вибір та аналіз проблеми для соціального проекту на локальному рівні.</p> <p>3.Методи збору та аналізу даних для підготовки соціального проекту.</p> <p>4.Партнерство та співпраця в розробці та впровадженні соціальних проектів.</p> <p>5.Моніторинг та оцінка результатів соціального проекту на локальному рівні.</p> <p>6.Вплив соціальних проектів на розвиток та покращення життя локальної громади."</p> <p>7.Соціальна інновація та технології в розробці та впровадженні проектів.</p> <p><i>Робота над практичними завдання до теми</i></p>	

Тема 10	<p>Громадські ради як механізм участі у формуванні владних рішень. <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль та функції громадських рад в системі влади: аналіз та порівняння. 2. Структура та склад громадських рад на різних рівнях уряду. 3. Участь громадських рад у прийнятті важливих владних рішень: приклади та вплив. 4. Комунікація та взаємодія між громадськими радами та урядовими структурами. 5. Громадські ради та регіональний розвиток: сприяння сталому розвитку та ефективному управлінню. 6. Виклики та перспективи розвитку громадських рад в сучасному суспільстві. 7. Міжнародний досвід у використанні громадських рад для участі в управлінні. <p><i>Робота над практичними завданнями до теми</i></p>
---------	--

4. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Для досягнення освітньої мети та прогнозованих програмних результатів використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології.

Методи навчання:

MН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо).

MН2 – практичні методи (практичні роботи).

MН3 – наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо).

MН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами.

MН6 – комп'ютерні засоби навчання (онлайн курси – ресурси, web-конференції, вебінари і т.п.).

MН7 – самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни.

5. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

5.1. Критерієм підсумкового оцінювання є досягнення здобувачем мінімальних порогових рівнів оцінок (балів) за кожним передбаченим результатом навчання.

Кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати під час навчальних занять за кожен предмет (опитування, тестування, розв'язання задач, виконання індивідуальних завдань), виконання завдань для самостійної роботи є різною (дивись таблицю та Moodle). Загальна (максимальна) кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить **100** балів, з яких **60** балів здобувач набирає при поточних видах контролю і **40** балів – у процесі підсумкового виду контролю (іспиту).

У випадку отримання менше 50 балів за результатами поточного та підсумкового контролю, здобувач вищої освіти обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості. Якщо здобувач вищої освіти набрав менше 35 балів, він не допускається до підсумкового контролю.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної, додаткової літератури та інших (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових (презентацій) завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання літературних джерел,

прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тем відбувається з дозволу аспірантури за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференціях).

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують всі завдання, які передбачені. Обов'язковим є посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень.

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковою умовою виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

5.2. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
зараховано	A (90-100)	відмінно
зараховано	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
зараховано	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незараховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

5.3. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

МО1 – контрольні роботи (тематичні).

МО2 – тестові завдання, опитування, індивідуальні завдання.

МО4 – аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті.

МО5 – презентації результатів виконання завдань.

МО11 – інші види індивідуальних та групових завдань.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Формами поточного контролю є усні та письмові (тестування, презентації тощо) відповіді здобувача.

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі *іспиту* і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. іспит проводиться у формі комп'ютерного тестування за теоретичним та практичним матеріалом курсу або за білетною програмою.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (іспит)	Сумарна к-ть балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	100

7. Рекомендована література

7.1. Основна:

1. Безпалько О. В. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю у територіальній громаді : теоретико-методичні основи : монографія. К. : Наук. світ, 2006. 408 с.
2. Безпалько О. В. Соціальна робота в громаді: навч. посіб. для ВНЗ К. : Центр навч. літ., 2005. 176 с.
3. Безпалько О.В., Авельцева Т.П., Мацевка Н.І. Технології активізації громади. Метод. посіб./ За ред. О.В. Безпалько. К.: Наук.світ, 2006. 95с.
4. Бориславська О. Місцеве самоврядування як форма децентралізації та гарантія демократичного політичного режиму. Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2011. Випуск 52.
5. Вакуленко О. В., Комарова Н. М., Романова Н. Ф., Семигіна Т. В. Методичні рекомендації щодо залучення місцевих громад до вирішення проблем дітей, сімей та молоді, які опинилися у складних життєвих обставинах. Доступний з: <http://www.ekmair.ukma.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/4129/Sem>
6. Винников О. Ю. Неприбуткові організації: ресурси та оподаткування. К. : Центр інновацій та розвитку, 2002. 176 с.
7. Концепція реформування системи соціальних послуг : розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2007 р. № 178-р Доступний з: <http://www.mlsp.gov.ua>
8. Короткий огляд реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Доступний з: <http://www.csi.org.ua/?p=5879>
9. Місцеве самоврядування в Україні: стан та перспективи розвитку : наук. доп. редкол. : Ю. В. Ковбасюк, К. О. Ващенко, В. В. Толкованов та ін.; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Ю. В. Ковбасюка. К. : НАДУ, 2014. 128 с.
10. Посібник з розвитку громад: Практичний poradnik для небайдужих / Кол.авт.: Л.О.Єльчева, І.М.Ібрагімова та ін. К., 2007. 458 с.
11. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР Доступний з: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
12. Про соціальні послуги. Закон України від 19. 06. 2003 № 966-IV Доступний з: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
13. Семигіна Т. В., Лиховид Д. О. «Громада» чи «спільнота» (інтерпретації феномену громади сучасними науковцями) Нова парадигма : журнал наукових праць / голов. ред. В. П. Бех ; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; творче об'єднання «Нова парадигма». Вип. 123. К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. 6 с.
14. Сімейно орієнтована соціальна робота: практичні аспекти. Конспект лекцій / За заг. редакцією В. О. Кузьмінського, С. С. Лукашкова. К.: Молодь, 2010. 128 с.
15. Технології соціальної роботи за місцем проживання : навч. Посібник / укладачі Іващенко К. В., Коцур І. В. 2-ге вид., оновл. Умань : ФОП Жовтий О.О., 2016. 114 с.

7.2. Додаткова:

1. Баймуратов М. Правовий статус територіальної громади в Україні: теоретичні та практичні проблеми. Муніципальний рух: новий етап розвитку : матеріали VII Всеукр. муніцип. Слухань «Муніципальний рух в Україні – 10 років розвитку» (6 – 8 вересня 2001 р., Бердянськ). К. : Логос, 2002. С. 386–371.
2. Батанов О. Конституційно-правовий статус територіальних громад в Україні : монографія / за заг. ред. В. Ф. Погорілка. К. : ВД «Ін Юре», 2003. 512с.
3. Безпалько О.В. Соціальна робота в громаді : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 176 с.
4. Боловодова Е. О социокультурной специфике субъектности территориальной общины: организационный аспект. Социология: теория, методы, маркетинг. 2004. № 1. С. 103–119.
5. Бутко І. Деякі проблеми становлення і розвитку територіального самоврядування в Україні. Місцеве та регіональне самоврядування в Україні. 1992. № 3. С. 8.

6. Воропай О. Звичаї нашого народу : етнографічний нарис. Т. 1.; відп. За вип. С. И. Білокінь. Київ : Оберіг, 1991. 450 с.
7. Горілий А. Г. Історія соціальної роботи в Україні. Тернопіль : ТАНГ, 2001. 68 с.
9. Гурська Л. І. Православні братства в Україні як чинник формування національної самосвідомості (кінець XVI – перша половина XVII ст.) : дис.канд. філос. наук : 09.00.11. К., 2000. 189 с.
10. Місцеве самоврядування в Україні: проблеми та перспективи / за ред. В. М. Бесчастного. Донецьк : Донецький юрид. ін-т Донецького національного ун-ту, 2005. 37 с.
11. Мороз О. Ю. Територіальна громада: сутність становлення та сучасні українські реалії Демократ. врядування : електрон. наук. фак. видання. 2008. Вип. 2. Доступний з: www.nbu.gov.ua
13. Побірченко Н. С. Педагогічна і просвітницька діяльність українських Громад у другій половині XIX – на початку XX століття : у двох книгах. – Книга II : Громади Наддніпрянської України. К. : Науковий світ, 2000. – 185 с.
14. Посібник з розвитку громад : практичний порадник для небайдужих кол. авт. : Л. О. Єльчева, І. М. Ібрагімова та ін. К., 2007. 458 с.
15. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України від 21.05.1997 №280/97-ВР Доступний з: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>

8. Інформаційні ресурси

1. www.useps.org – офіційний сайт українського центру економічних та політичних досліджень ім. Разумкова
2. www.socis.kiev.ua – сайт центру соціальних та маркетингових досліджень (Київ), викладено багатий емпіричний матеріал (результати соціологічних досліджень, публікації центру, статистичні дані).
3. www.sociology.kharkov.ua – SociologyHall, сайт соціологічного факультету ХНУ ім. В. Н. Каразіна.
4. <http://www.nir.ru/socio/scipubl/socjour.htm> – офіційний сайт журналу “Социологический журнал”
5. <http://www.socium.info/library.html> – бібліотека соціологічної літератури
6. <http://www.studfiles.ru/all-vuz/879/folder:2208/> - бібліотека соціологічної літератури
7. www.useps.com.ua/ukr/all/sociology(Архів соціологічних даних Українського центру економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова, м.Київ).
8. www.ukrstat.gov.ua(Статистичні матеріали Держкомстату України)
9. www.sociology.kharkov.ua(Домашня сторінка харківських соціологів)
10. www.i-soc.com.ua (Домашня сторінка Інституту соціології НАН України)
11. Землянська Н., Семигіна Т. Зміст соціальної роботи з трудовими мігрантами з огляду на специфіку мобільності робочої сили // Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи: м-ли Всеукр.наук.-практ. конф. (Умань, 11 жовтня 2019 р.). Умань : ВІЗАВІ, 2019. С. 50-53.
12. Каркач А.В., Семигіна Т.В. Подолання цифрової нерівності як виклик для сучасної соціальної роботи з літніми людьми // Paradigms of the Modern Educational Process: Opportunities and Challenges for Society (1st ed.). Dallas: Primedia eLaunch LLS, 2019. P. 96-105.
13. Карпенко О.Г. Теорія і практика соціальної роботи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Слово, 2015, 408 с.
14. Ковальчук Т.М., Теслюк В. І. Технології соціально-педагогічної діяльності: навчальний посібник. Київ: Ліра - К., 2018. 360 с.
15. Лаврецький Р.В., Лоза А.С. Етичні дилеми в соціальній роботі // Young Scientist. 2017. № 12 (52). С.81-86.
16. Про соціальні послуги: Закон України від 17 січня 2019 р. № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>

17. Семигіна Т. Завдання соціальної роботи у контексті Цілей сталого розвитку// Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри. М-ли міжнар.наук.-практ. конф (5-6 квітня 2017 р.) [За заг. ред. Семигіної Т.В.]. Київ: АПСВТ, 2017. С. 138-141.
18. Семигіна Т. В. Розвиток власних теорій соціальної роботи: глобальні тенденції // Розвивальний потенціал сучасної соціальної роботи: методологія та технології : м-ли IV Міжнар. наук.-практ. конф. (15–16 березня 2018 року, Київ) / За ред. Ю.М. Швалба. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. С. 90-94.
19. Семигіна Т. В. Соціальні послуги у територіальних громадах України: інновації правового з регулювання // Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. 2019. № 4. С. 65-75. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_4_2019-65-75.pdf. 10.
20. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.